Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TATRY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 oraz ze środków finansowych Województwa Małopolskiego

TATRY
EUROPEJSKIE UGRUPOWANIE WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ

CZĘŚĆ I

Co to jest Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TATRY?

PL-SK 2007-2013

Małopolska

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej (skrót – **EUWT**, ang. *European Grouping of Territorial Cooperation* – EGTC) jest **nowym instrumentem prawnym** wprowadzonym przez prawo Unii Europejskiej, pozwalającym na tworzenie **sformalizowanych grup współpracy** przez podmioty publiczne z różnych państw członkowskich.

EUWT posiada osobowość prawną i ma przyczyniać się do pokonania przeszkód utrudniających współpracę terytorialną oraz do rozwoju tej współpracy, m.in. poprzez realizowanie projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Podstawy prawne

<u>na poziomie europejskim</u>

Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 roku w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT), obowiązujące od 1 sierpnia 2007 r.

Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 roku w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999,

<u>na poziomie krajowym (polskim i słowackim)</u>

Ustawa z dnia 7 listopada 2008 roku o europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej (Dz. U. Rzeczypospolitej Polskiej z 2008 r. nr 218, poz. 1390),

Ustawa z 15 lutego 2008 roku o europejskim ugrupowaniu współpracy terytorialnej i o uzupełnieniu ustawy nr 540/2001 Dz. U. o statystyce publicznej z uwzględnieniem późniejszych przepisów (Zbiór Ustaw Republiki Słowackiej nr 90/2008)

Cechy konstytutywne EUWT TATRY

Po pierwsze

EUWT TATRY jest **transgraniczną organizacją**, którą tworzą:

- po stronie polskiej – Związek Euroregion „Tatry”
- po stronie słowackiej – Stowarzyszenie Region „Tatry“

EUWT TATRY posiada osobowość prawną prawa Unii Europejskiej oraz posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie przyznawanym osobom prawnym na mocy prawa krajowego.

Cechy konstytutywne EUWT TATRY

Po drugie

Terytorium, na którym EUWT TATRY realizuje swoje zadania, obejmuje obszary:

1) w Rzeczypospolitej Polskiej: województwa małopolskiego,
2) w Republice Słowackiej: powiatów (okresów):
Kežmarok, Levoča, Poprad, Sabinov, Stará Ľubovňa w Kraju Preszowskim; Dolný Kubín, Liptovský Mikuláš, Námestovo, Ružomberok, Tvrdošín w Kraju Żylińskim oraz Spišská Nová Ves w Kraju Koszyckim

Cechy konstytutywne EUWT TATRY

Po trzecie

Celem EUWT TATRY jest dalszy rozwój, ułatwianie i upowszechnianie polsko-słowackiej współpracy transgranicznej dla wzmocnienia spójności społecznej i ekonomicznej obszaru działania Ugrupowania po polskiej i słowackiej stronie Tatr.

Zadania EUWT koncentrują się przede wszystkim na przygotowaniu i realizacji projektów współpracy terytorialnej współfinansowanych przez Unię Europejską za pomocą Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego lub Funduszu Spójności, jak również projekty bez finansowego wkładu Unii Europejskiej.

Ponadto Ugrupowanie może uczestniczyć w zarządzaniu i wdrażaniu programów lub części programów finansowanych przez Unię Europejską, a w szczególności polsko-słowackich transgranicznych mikroprojektów i projektów sieciowych.

Cechy konstytutywne EUWT TATRY

Po czwarte

EUWT TATRY swoje funkcjonowanie opiera na Konwencji podpisanej przez Związek Euroregion „Tatry” i Stowarzyszenie Region „Tatry” w dniu 14 sierpnia 2013 r. w Nowym Targu i Statucie podpisanym w dniu 14 sierpnia 2013 r. w Kieżmarku.

Konwencja i Statut są obowiązkowymi i podstawowymi dokumentami, na podstawie których nastąpi rejestracja EUWT.

EUWT TATRY uzyskuje osobowość prawną z dniem wpisania do rejestru prowadzonego przez ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Cechy konstytutywne EUWT TATRY

Po piąte

EUWT TATRY **posiada siedzibę statutową w Nowym Targu, dlatego też jest rejestrowane w Polsce**.

Wybór lokalizacji siedziby statutowej ma istotne skutki prawne, gdyż określa ona w szczególności właściwe prawo mające pomocniczo zastosowanie do funkcjonowania EUWT, interpretacji konwencji i statutu oraz organy odpowiedzialne za jego kontrolę. Tym prawem w przypadku EUWT TATRY będzie prawo polskie.

Cechy konstytutywne EUWT TATRY

Po szóste

EUWT TATRY jako odrębna osoba prawna posiada następujące organy:

Zgromadzenie, które jest najwyższym organem Ugrupowania. Zgromadzenie składa się z 14 przedstawicieli członków Ugrupowania, z których 7 reprezentuje Związek Euroregion „Tatry” i 7 reprezentuje Stowarzyszenie Region „Tatry”.

Dyrektora, który jest statutowym organem wykonawczym Ugrupowania, który kieruje działalnością Ugrupowania oraz podejmuje działania w jego imieniu.

Radę Nadzorczą, która jest organem kontrolnym Ugrupowania, powołanym do wykonywania czynności nadzoru.
Rada Nadzorcza składa się z 6 członków, z których 3 reprezentuje Związek Euroregion „Tatry” i 3 reprezentuje Stowarzyszenie Region „Tatry”.

Cechy konstytutywne EUWT TATRY

Po siódme

EUWT TATRY posiada własny budżet.

Funkcjonowanie EUWT finansowane jest przez instytucje, które powołują to ugrupowanie. Koszty założenia ugrupowania i prowadzenia jego działalności pokrywane są ze środków własnych (składek członkowskich).

Środki na funkcjonowanie i realizację swoich zadań EUWT będzie musiało wypracować samodzielnie, przede wszystkim poprzez realizację projektów dofinansowanych z programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej na lata 2014-2020. Ugrupowanie może także korzystać z innych źródeł finansowania np. z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Funduszu Wyszehradzkiego itp.

EUWT TATRY zabiegać będzie także o zarządzanie Funduszem Mikroprojektów w przygotowywanym aktualnie nowym programie współpracy transgranicznej PL-SK 2014-2020.

Reasumując – Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TATRY jest nową instytucją współpracy transgranicznej, utworzoną przez Związkiem Euroregion „Tatry” z polskiej strony i Stowarzyszeniem Region „Tatry” ze słowackiej strony, która posiada osobowość prawną prawa Unii Europejskiej oraz posiada zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych o najszerszym zakresie przyznawanym osobom prawnym na mocy prawa krajowego.

Dotychczasowa współpraca pomiędzy Związkiem Euroregion „Tatry” a Stowarzyszeniem Region „Tatry” funkcjonowała na podstawie umowy z 1999 r., powołującej nieformalny Transgraniczny Związek Euroregion „Tatry”, który nie posiadał osobowości prawnej.

EUWT TATRY jest zatem naturalnym przekształceniem Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry” we wspólny, polsko-słowacki transgraniczny podmiot.

Transgraniczny Związek Euroregion „Tatry”	Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TATRY
▪ utworzony na podstawie umowy zawartej w Nowym Targu w dniu 22.10.1999 r. pomiędzy Związkiem Euroregion „Tatry” a Stowarzyszeniem Region „Tatry”	▪ utworzone na podstawie konwencji i statutu, zaakceptowanych przez organy państwowe i określonych na podstawie rozporządzenia nr 1082/2006
▪ brak osobowości prawnej, nieformalny związek	▪ posiada osobowość prawną, podlega rejestracji przez MSZ i publikacji w Dzienniku Urzędowym UE
▪ brak możliwości korzystania z funduszy unijnych jako transgraniczny beneficjent	▪ jest tzw. „jedynym beneficjentem”, więc jako wspólny transgraniczny podmiot może korzystać z funduszy unijnych, a nawet uczestniczyć w zarządzaniu programami
▪ wspólne cele	▪ wspólne cele
▪ wspólne działania, jednak realizowane tylko na zasadzie wzajemnego partnerstwa w projektach	▪ wspólne działania realizowane jako jeden transgraniczny podmiot
▪ dwie siedziby – Nowy Targ i Kieżmark	▪ jedna siedziba statutowa – Nowy Targ
▪ odrębne budżety i personel	▪ wspólny budżet i personel

Czym nie jest i nigdy nie będzie Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TATRY?

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TATRY:

- nie jest eksterytorialnym, ponadpaństwowym podmiotem,
- nie prowadzi polityki zagranicznej,
- nie zabiega o przejęcie kompetencji, uprawnień i środków finansowych należących do organów państw członkowskich,
- nie wykonuje uprawnień władz regionalnych lub lokalnych przyznanych im na mocy prawa publicznego lub obowiązków, których celem jest ochrona ogólnych interesów państwa, czy też ochrona ogólnych interesów innych organów publicznych, takich jak uprawnienia policyjne i regulacyjne, wymiar sprawiedliwości i polityka zagraniczna,
- nie zagraża podmiotowości Związku Euroregion „Tatry” i Stowarzyszenia Region „Tatry”, którzy są założycielami Ugrupowania.

EUROPEJSKIE UGRUPOWANIE WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ

CZĘŚĆ II

Główne działania Euroregionu „Tatry” dotyczące utworzenia Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY

PL-SK 2007-2013

Małopolska

Główne działania Euroregionu „Tatry” dotyczące utworzenia Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY

- Deklaracja Rady Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry” podpisana w Czerwonym Klasztorze w dniu 21.12.2007 r.
- powołanie przez Radę Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry” polsko-słowackiej Komisji roboczej, która na przełomie lat 2008 i 2009 podjęła pierwsze prace nad przygotowaniem Konwencji i Statutu,
- Deklaracja XV Kongresu Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry” w sprawie utworzenia EUWT przyjęta w Muszynie dnia 17.04.2009 r.,
- projekt sieciowy pt. *Od Euroregionu „Tatry” do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej* realizowany od stycznia 2011 r. w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013.

Projekt sieciowy
Od Euroregionu „Tatry" do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej

Projekt realizowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013;
Oś priorytetowa II. *Rozwój społeczno-gospodarczy,*
Temat 3. *Projekty sieciowe*

Cel ogólny:
Podniesienie na wyższy poziom organizacyjny, prawny i merytoryczny polsko-słowackiej współpracy transgranicznej

Cel szczegółowy:
Utworzenie innowacyjnej, europejskiej platformy wzmacniającej współpracę transgraniczną prowadzoną przez Związek Euroregion „Tatry", Združenie Region „Tatry", Miasto Nowy Targ i Miasto Kieżmark

Projekt sieciowy
Od Euroregionu „Tatry" do Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej

Partnerzy projektu:
- Związek Euroregion „Tatry" – Partner Wiodący
- Združenie Region „Tatry"
- Gmina Miasto Nowy Targ
- Miasto Kieżmark

Wartość Projektu
224.317,81 EUR, w tym dofinansowanie z EFRR (85%): **190.670,14 EUR**

Realizację projektu i utworzenie EUWT wspiera merytorycznie i finansowo samorząd województwa małopolskiego, który przekazał Związkowi Euroregion „Tatry" w 2011 roku dotację ze środków Marszałka Województwa Małopolskiego w kwocie **65.000 PLN** na uzupełnienie wkładu własnego w projekcie.

Polsko-słowacka Komisja ds. EUWT

Rada Transgranicznego Związku Euroregion „Tatry” na posiedzeniu w dniu 15.06.2011 r. w Rużomberku powołała polsko-słowacką Komisję ds. EUWT, która została zobowiązana do opracowania dokumentów założycielskich Ugrupowania tj. Konwencji i Statutu.

Komisja podczas wspólnych posiedzeń i indywidualnych spotkań polskiej i słowackiej części Komisji:

- przeprowadziła analizę zagrożeń i korzyści oraz porównała wartość dodaną tworzonego EUWT w stosunku do dotychczasowej formy współpracy,
- zidentyfikowała i przeanalizowała podstawowe kompetencje, doświadczenia i potencjał partnerów – przyszłych członków EUWT,
- przeprowadziła analizę krajowych ram prawnych i zbadała, które z przepisów są bardziej właściwe w odniesieniu do celów planowanego EUWT, charakteru partnerstwa, itp. Przeanalizowała skutki każdego przepisu pod kątem relacji prawa wspólnotowego do prawa krajowego,
- sprawdziła procedury zatwierdzania wniosku o rejestrację EUWT zgodnie z krajowymi przepisami,
- opracowała projekty Konwencji i Statutu w porozumieniu z władzami krajowymi.

Prace polsko-słowackiej Komisji ds. EUWT

Na prace Komisji wpłynęły również rezultaty działań realizowanych w ramach projektu sieciowego, takich jak:

- analizy dokumentów i opinii ekspertów z Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Komitetu Regionów
- międzynarodowa konferencja pod patronatem polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej zorganizowana w Nowym Targu w dniach 14-15.09.2011 r.
- warsztaty podczas Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast Open Days w Brukseli w dniach 10-13.10.2011 r.
- wizyta studyjna i spotkanie z władzami węgiersko-słowackiego EUWT Ister-Granum w dniach 8-9.12.201 r.
- warsztaty konsultacyjne w Popradzie w dniu 21.03.2012 r.
- spotkanie dotyczące realizacji projektu sieciowego w Liptowskim Mikulaszu w dniu 18.04.2012 r.

Prace polsko-słowackiej Komisji ds. EUWT

Polsko-słowacka Komisja ds. EUWT w swoich pracach nad konwencją i statutem przygotowała i rozpatrzyła wiele analiz i opracowań.
Jedną z najbardziej dyskutowanych i analizowanych przez Komisję kwestii był wybór siedziby statutowej Ugrupowania.

Rozważono różne opcje siedziby:

OPCJA I – siedziba na Słowacji,

OPCJA II – siedziba w Polsce,

OPCJA III – siedziba statutowa na Słowacji, natomiast siedziba Dyrektora, czyli organu wykonawczego w Polsce *(opcja możliwa po nowelizacji rozporządzenia nr 1082/2006).*

Komisja doszła do porozumienia i ostatecznie wybrała opcję II z siedzibą statutową Ugrupowania po stronie polskiej – przesądził o tym przede wszystkim dotychczasowy dorobek, potencjał kadrowy i doświadczenie biura Związku Euroregion „Tatry" w Nowym Targu w zarządzaniu transgranicznymi mikroprojektami oraz fakt, iż Instytucja Zarządzająca nowym programem współpracy transgranicznej PL-SK 2014-2020 znajdować się będzie po stronie polskiej.

EUROPEJSKIE UGRUPOWANIE WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ

CZĘŚĆ III

Dlaczego tworzymy Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TATRY?

PL-SK 2007-2013

Małopolska

Dlaczego tworzymy EUWT TATRY?

- aby polsko-słowacka współpraca transgraniczna była realizowana na wyższym poziomie formalnym, prawnym, merytorycznym i instytucjonalnym,
- aby przezwyciężać bariery formalne, na jakie napotykają wspólne polsko-słowackie przedsięwzięcia z powodu m.in. różnych systemów prawnych i instytucjonalnych w Polsce i na Słowacji, nierównomiernego dostępu do środków unijnych, itp.
- aby wspólnie rozwiązywać transgraniczne problemy społeczności lokalnych pogranicza polsko-słowackiego w różnych dziedzinach,

Dlaczego tworzymy EUWT TATRY?

- aby pozyskać narzędzie służące założycielom EUWT – Związkowi Euroregion „Tatry” z polskiej strony i Združeniu Region „Tatry” ze słowackiej strony, a tym samym samorządom członkowskim obu stowarzyszeń, do absorpcji środków unijnych w większym niż dotychczas zakresie,

  EUWT będzie doskonałym narzędziem do realizowania projektów, ponieważ ***spełnia równocześnie 4 kryteria transgranicznego partnerstwa****: wspólne przygotowanie projektu, wspólną realizację i finansowanie oraz wspólny personel – jest tzw. „jedynym beneficjentem” (sole beneficiary), który może samodzielnie realizować projekty*

- aby umożliwić zarządzanie projektami europejskimi, a w szczególności podjąć starania o zarządzanie mikroprojektami i projektami sieciowymi w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

EUROPEJSKIE UGRUPOWANIE WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ

CZĘŚĆ IV

Wyzwania i oczekiwania, zagrożenia i problemy związane z utworzeniem Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej TATRY

PL-SK 2007-2013

Małopolska

Problemy, pytania i wątpliwości, które pojawiały się podczas prac Komisji:

- na granicach Polski nie utworzono dotychczas żadnego ugrupowania, w którym członkiem jest euroregion, nie ma więc jeszcze przykładów dobrych praktyk,
- nie istnieją również zachęty i bodźce ze strony władz polskich i słowackich, aby takie ugrupowania powstawały,
- polska ustawa wykonawcza o EUWT jest bardzo lakoniczna, co z jednej strony jest jej atutem, z drugiej jednak utrudnia, a czasami uniemożliwia wypracowanie wspólnych ustaleń w ramach EUWT, np. odnośnie odpowiedzialności członków ugrupowania.

Problemy, pytania i wątpliwości, które pojawiały się podczas prac Komisji:

- Czy utworzone EUWT będzie w stanie skutecznie funkcjonować pod względem: organizacyjno-kadrowym, merytorycznym, finansowym?
- Czy utworzenie EUWT przyniesie pośrednie korzyści dla Związku Euroregion „Tatry" i Združenia Region „Tatry"?
- Jak będą układać się relacje i współpraca nowego podmiotu z władzami województwa małopolskiego, Krajów Preszowskiego i Żylińskiego oraz rządami obu krajów?
- Czy rzeczywiście dostępność do środków unijnych i ich absorpcja będą łatwiejsze?
- Czy państwo polskie i słowackie wykażą wolę przekazania kompetencji w zakresie zarządzania funduszami na polsko-słowacką współpracę transgraniczną w latach 2014-2020?
- Czy w znowelizowanym rozporządzeniu ws. EUWT znajdą się zdecydowane argumenty oraz odpowiednie rozwiązania włączające EUWT w system zarządzania funduszami unijnymi?

Wyzwania związane z rozpoczęciem funkcjonowania przez EUWT TATRY:

- zbudowanie struktur organizacyjnych, materialnych i personalnych EUWT TATRY,
- pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania zadań EUWT zanim możliwe będzie finansowanie projektów z programu współpracy transgranicznej PL-SK 2014-2020,
- opracowanie wspólnej transgranicznej strategii działania EUWT na lata 2014-2020,
- przygotowanie projektów strategicznych do nowej perspektywy,
- starania o udział EUWT TATRY w zarządzaniu mikroprojektami i ew. projektami sieciowymi w nowym programie współpracy transgranicznej PL-SK 2014-2020,

Proces tworzenia EUWT TATRY

Nadzwyczajny Kongres Związku Euroregion „Tatry**", 28.08.2012 r.**
Przyjęcie projektu Konwencji i Statutu

Nadzwyczajny Kongres Združenia Region „Tatry", **19.10.2012 r.**
Przyjęcie projektu Konwencji i Statutu

Minister spraw zagranicznych w uzgodnieniu z ministrami spraw wewnętrznych, rozwoju regionalnego oraz finansów Rzeczypospolitej Polskiej
Wyrażenie zgody na przystąpienie Związku Euroregion „Tatry" do EUWT
maks. 3 miesiące

Ministerstwo Budownictwa, Transportu i Rozwoju Regionalnego Republiki Słowackiej
Wyrażenie zgody na przystąpienie Združenia Region „Tatry" do EUWT
maks. 3 miesiące

- **01.10.2012 r.** – przesłanie do MSZ wniosku o wyrażenie zgody na przystąpienie Związku Euroregion „Tatry" do EUWT
- **19.02.2013 r.** – odpowiedź MSZ, w której poinformowano, że ministrowie rozwoju regionalnego, finansów, spraw wewnętrznych, spraw zagranicznych wyrazili pozytywną opinię w sprawie przystąpienia Związku Euroregion „Tatry" do EUWT TATRY oraz pozytywnie zaopiniowali inicjatywę i potwierdzili jej merytoryczną zasadność. Wskazali jednak na konieczność wprowadzenia kilku uściśleń i uzupełnień w projektach Konwencji i Statutu EUWT TATRY.
- **04.04.2013 r. i 23.04.2013 r.** – ponowne przyjęcie projektów dokumentów przez Kongresy obu stowarzyszeń
- **14.06.2013 r. – zgoda MSZ RP na przystąpienie Związku Euroregion „Tatry" do EUWT TATRY**
- **16.07.2013 r. – zgoda Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RS na przystąpienie Zdruzenia Region „Tatry" do EUWT TATRY**

Proces tworzenia EUWT TATRY cd.

Podpisanie Konwencji o utworzeniu EUWT TATRY i Statutu
Pierwsze Zgromadzenie przedstawicieli członków EUWT
14.08.2013 r.

↓

Rejestracja EUWT w Rejestrze Europejskich Ugrupowań Współpracy Terytorialnej
prowadzonym przez Ministra Spraw Zagranicznych RP
Nabycie osobowości prawnej z dniem wpisania do Rejestru
20.09.2013 r.

↓

Publikacja informacji o utworzeniu EUWT w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej
10 dni roboczych od rejestracji EUWT

Art. 4 *Rozporządzenia (WE) nr 1082/2006*

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TATRY z o.o.

www.euwt-tatry.eu
www.ezus-tatry.eu
www.egtc-tatry.eu

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 oraz ze środków finansowych Województwa Małopolskiego